

FOKKO BOSKER

RONDJES OM DE RANDMEREN

FIETSTOCHTEN & WANDELINGEN
TUSSEN HET OUDE EN
NIEUWE LAND

NOORDBOEK

8	INLEIDING	RONDJES OM DE RANDMEREN	124	F+RW 14	FIETSTOCHT VANAF DE HORST NAAR LEUVENUM MET WANDELING ROODE KOPER
14	RW 1	RONDWANDELING MUIDEN OVER MUIDERBERG EN BEZOEK AAN PAMPUS	134	F+RW 15	FIETSEN NAAR ERMELO EN WANDELEN OVER STAVERDEN EN LEUVENUM
22	F+RW 2	FIETSTOCHT ALMERE MET TWEE KORTE WANDELROUTES	142	F+RW 16	FIETSTOCHT ZEEWOLDE - STILLE KERN HORSTERWOLD MET RONDWANDELING
30	F+RW 3	FIETSTOCHT ALMERE NAAR PAVILJOEN DE OOSTVAARDERS MET RONDWANDELING	150	F+RW 17	FIETSTOCHT DE HORST - ZEEWOLDE NAAR OOSTVAARDERSPLASSEN
38	RW 4	RONDWANDELING JACHTHAVEN NAARDEN OVER NAARDEN EN MUIDERBERG	160	F+RW 18	STADSWANDELING HARDERWIJK, FIETSTOCHT NAAR VAN DER VALK EN RONDWANDELING BEEKHUIZERZAND
48	RW 5	RONDWANDELING HUIZEN OVER DE TAFELBERG	172	RW 19	BAD HOOPHUIZEN NAAR HULSHORST EN HIERDEN
56	F+RW 6	FIETSTOCHT HUIZEN NAAR BLARICUM MET TWEE WANDELINGEN	182	RW 20	HARDERBOS VANAF JACHTHAVEN MOLECATEN
66	RW 7	RONDWANDELING EEMLAND VANAF 'T RABOES	190	F+RW 21	FIETSTOCHT NUNSPEET EN RONDWANDELING HULSHORSTERZAND
72	F 8	FIETSTOCHT SPAKENBURG-BUNSCHOTEN DOOR OOSTPOLDER	200	RW 22	HET BEKENPAD VANAF DE OUDE POL NAAR NUNSPEET
80	RW 9	RONDWANDELING TOP EEMHOF DOOR HULKESTEINSE BOS	208	RW 23	WANDELROONDJES BIJ BREMERBERG VANAF JACHTHAVEN AQUACENTRUM
88	F+RW 10	FIETSTOCHT VANAF BAD NIJKERK NAAR NIJKERK EN WANDELING OLDENALLER	216	RW 24	RONDWANDELING ELBURG
98	F+RW 11	FIETSTOCHT NAAR PUTTEN EN RONDWANDELING DRIE	226	F+RW 25	ELBURG FIETSEN EN WANDELEN EEKTERPAD
107	RW 12	RONDWANDELING JACHTHAVEN NULDE RICHTING PUTTEN EN OLDENALLER	234	F+RW 26	FIETSTOCHT KAMPEN NAAR ROGGEBOZAND MET WANDELING
116	F 13	FIETSTOCHT ZEEWOLDE - TULPENROUTE	242	F+RW 27	RONDWANDELING KAMPEN OVER DE ROSKAM - OOK ALS FIETSROUTE
			254	F+RW 28	FIETSROUTE VAN URK NAAR SCHOKLAND MET TWEE WANDELROUTES

INHOUDSOPGAVE

- 1 RW Muiden over Muiderberg en bezoek aan Pampus
- 2 Fietstocht Almerehout met twee korte RW
- 2 RW Groene Kathedraal
- 2 RW Museumbospad
- 3 Fietstocht Almere met paviljoen Oostvaarders en RW
- 3 RW Oostvaardersplassen BC
- 4 RW over Naarden en Muiderberg
- 5 RW Huizen over Tafelberg
- 6 Fietstocht Huizen - Blaricum met 2 RW
- 6 RW Blaricum centrum
- 6 RW Blaricummerheide
- 7 Fietstocht Eempolder
- 7 RW Eempolder
- 8 Fietstocht Bunschoten Spakenburg
- 9 RW De Eemhof Hulkesteinse bos
- 10 Fietstocht naar RW Oldenaller
- 10 RW Nijkerk Oldenaller
- 11 Fietstocht naar RW Putten
- 11 RW Putten
- 12 RW jachthaven Nulde richting Putten en Oldenaller
- 13 Fietstocht Zeewolde Tulpenroute
- 14 Fietstocht naar RW Rode Koper
- 14 RW Leuvenum Rode Koper
- 15 Fietstocht Zeewolde Ermelo
- 15 Ermelo RW Staverden Speulderpad
- 16 Fietstocht Zeewolde
- 16 RW Zeewolde Stille kern
- 17 Fietstocht De Horst Zeewolde Oostvaardersplassen
- 17 RW zeearendroute
- 17 RW vogelkijkpunt De Grauwe Gans
- 18 fietstocht Harderwijk
- 18 RW Harderwijk Centrum
- 18 RW Harderwijk Beekhuizerzand
- 19 RW Bad Hoophuizen naar Hulshorst en Hierden
- 20 RW Harderbos

- 21 Fietstocht Nunspeet
- 21 RW Hulshorsterzand
- 22 RW Bekenpad De Oude Pol Nunspeet
- 23 Wandelingen Bremerberg
- 24 RW Elburg
- 25 Fietstocht Elburg Veluwemeer
- 25 RW Eekterpad
- 26 Fietstocht Kampen Roggebotzand
- 26 RW Roggebotzand
- 27 RW of fietstocht Kampen De Roskam
- 28 Fiets Urk Schokland
- 28 RW Urk
- 28 RW Schokland

INLEIDING

RONDJES OM DE RANDMEREN

VERRASSESENDE ROUTES DIE HET OUDE EN HET NIEUWE LAND VERBINDEN

Nederland en water, die twee horen onmiskenbaar bij elkaar. De zee geeft, de zee neemt; er spreekt een zekere berusting uit. Strijdlustiger klinkt de wapenspreuk van de provincie Zeeland 'Ik worstel en kom boven'. Bovenal zijn beide zegswijzen tekenend voor de relatie van de lage landen aan de zee met het aangrenzende water. Nederland is geboren uit water, slib en zand en de dynamiek die rivieren en de Noordzee met zich meebrengen. De jarenlange haat-liefdeverhouding is tegenwoordig meer naar de aangename en prettige kant opgeschoven.

W e zijn graag op het water, bij het water of wonen plezierig aan het water. Het is een plek om te recreëren en te genieten, de vruchtbare grond leent zich voor landbouw en de nabije ligging aan het water blijkt een ideale voedingsbodem voor natuurontwikkeling. Bovenstaande geldt zeker voor de randmeren, die ontstonden na de afsluiting van de Zuiderzee en de daaropvolgende indijking en inpoldering van grote stukken land. Opeens lagen er eilanden waar voorheen de zee heerste en veranderde zout in zoet. Vissers- en handelssteden moesten zichzelf opnieuw uitvinden, de bakens verzetten en nieuwe dorpen en steden verrezen op de zeebodem. Planologen en beleidsmakers schiepen een nieuw Nederland van strakke lijnen. Gelijktijdig ontstonden aan de randen van de polders nieuwe, grote natuurgebieden met de omvangrijkste loofbossen op klei die West-Europa kent.

Dit maakbare landschap grenst aan gebieden die al in de prehistorie bewoond waren. Van de IJsseldelta tot aan de Veluwe zijn talloze vondsten gedaan die wijzen op bewoning door oude volken en ver daarvoor rondtrekkende Neanderthalers en rendierjagers.

Maar niet alleen zochten die vroege jagerverzamelaars en landbouwers de hogere zandruggen op; in tijden dat de Noordzee vrijwel droogstond en de Zuiderzee nog slechts bestond uit een moerassige delta van rivieren en meren, sloegen ze kamp op in wat nu het Nieuwe Land heet.

Wat oud is en wat nieuw, is dus nogal relatief in een delta waar water en land door de duizenden jaren heen vaak stuivertje wisselden. Vanouds is er veel wat de polders en de kuststrook verbindt. De routegids *Rondjes om de randmeren* brengt de uitzonderlijke gebieden op de grens van het Oude en Nieuwe Land in beeld en vertelt de verhalen van het afwisselende landschap. Het is een verkenningstocht langs vestingsteden, vissersplaatsen en handelscentra op de rand van vlak polderland en de glooiingen van oeverwallen en Veluwe.

Als vertrekpunt voor de routes dienen de jacht- en gemeentehavens in de randmeren en de vele natuureilanden met aanlegplaatsen (zie ook: www.gastvrijrandmeren.nl). Ideaal voor een overnachting midden in de natuur en voor een verkenning van het gebied. De eilandjes liggen op korte afstand van de jacht- of gemeentehavens. Vaak zijn bij die havens ook Toeristische Overstap Punten (TOP's) of een pontje gerealiseerd. De omgeving biedt talloze mogelijkheden, ook voor horeca, sport, cultuur en erfgoed (zie ook: randmeren.com). De laatste jaren is er sprake van een hernieuwde belangstelling voor de eigen omgeving en de verkenning daarvan op de fiets of te voet. Ook bij zeilers, kanovaarders en schippers is er een groeiende animo om het gebied waar zij met hun boot aanleggen verder te ontdekken.

De gebiedscoöperatie Gastvrije Randmeren, die toeziet op ontwikkeling, beheer en onderhoud van de recreatieve functies van de meren, heeft het voortouw genomen bij de uitgave van deze gids. Deze organisatie die de recreatie op de randmeren een warm hart toedraagt, heeft de handen ineen geslagen met routeontwerper, landschapsbiograaf, verknocht wandelaar en fietser Fokko Bosker om deze publicatie mogelijk te maken. De nabijheid van de stuwwallen die de Veluwe en de Utrechtse Heuvelrug hebben gevormd, de Hollandse Waterlinie met Naarden, Muiden en Pampus en havensteden zoals Spakenburg, Harderwijk, Elburg en Kampen zorgen voor een mooie mix van natuur en een veelkleurige cultuurhistorie.

De wandelrondjes in de gids variëren in afstand tussen de 5 en 20 kilometer. De fietsroutes, eveneens dagtochten, beslaan tussen de 15 tot 50 kilometer. Vaak worden de fietstochten in de gids gecombineerd met korte wandelingen in de omgeving.

De gids brengt de randmeren en kuststrook vanaf Pampus tot aan Urk en Schokland in kaart. De verkenning start bij het forteiland Pampus om vervolgens noordwaarts te trekken. We liggen dus direct voor Pampus, maar laten ons niet ontmoedigen. De uitdrukking slaat op de ondiepe vaargeul die de zwaar beladen schepen van de VOC bij eb niet konden passeren. De ondiepte van Pampus leidde tot lange wachttijden voor de schippers, die dan verzuchtten dat ze 'weer voor Pampus lagen'. Er zat kortom geen beweging in de file van schepen. Het is een leuk weetje, zoals er zoveel verbonden zijn aan de geschiedenis van de randmeren. Er ligt nog veel moois te wachten. Waar een klein land, dan toch weer groots in kan zijn.

De Randmeren zijn in kaart gebracht met een vaarknooppuntennetwerk. Alle (jacht)havens en de meeste aanlegplaatsen, zoals eten aan de steiger, zijn als knooppunt hierop te vinden. Het vaar netwerk biedt een mooi en uitgebreid overzicht over de mogelijke vaarroutes voor dag- of meerdaagse tochten. Het Randmeren Vaar netwerk is online te vinden op www.sloepennetwerk.nl.

We wensen u als recreant, bezoeker en streekbewoner veel plezier met Rondjes om de randmeren. En dat u net zo van de uitzonderlijke landschappen mag genieten als wij hebben gedaan bij het samenstellen van deze routegids. De spannende verhalen liggen er gelukkig nog voor het opscheppen. De dynamiek van water en land dient als een fascinerende rode draad. De gevarieerde routes verbinden het oude en het nieuwe land met elkaar en openen daarmee de weg naar verrassende ontdekkingen. Tot besluit 'dippen we de vlag', als groet.

Harderwijk/Lippenhuizen, mei 2022.

Rita Braam-van Valkengoed
directeur van gebiedscoöperatie Gastvrije Randmeren

Fokko Bosker
schrijver en routeontwikkelaar

RW 1

MUIDEN OVER MUIDERBERG EN BEZOEK AAN PAMPUS

10,7 KM

EEN KASTEEL ZOALS WALT DISNEY HET ZICH VOORSTELDE

Het Muiderslot kende ik alleen van afstand. Als ik over de snelweg naar Amsterdam reed, zag ik in een snelle flits de contouren van een kasteel voorbijkomen. Vandaag loop ik eindelijk de poort door en zie ik het slot in volle grandeur. Vervolgens wandel ik er langs de buitenste gracht in een boog omheen. Vanuit elke hoek is het even indrukwekkend. De geschiedenis van Muiden hangt nauw samen met die van de Zuiderzee, de waterlinies en het achterland.